

Regeringen, Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över betänkandet - En ny nationell myndighet för viltförvaltning SOU 2025:50

Er beteckning: LI2025/00934

Länsstyrelsen har lämnats tillfälle att inkomma med yttrande gällande remissen om *En ny nationell myndighet för viltförvaltning*, se avsnitt Bakgrundsinformation nedan.

Länsstyrelsen avstyrker förslaget om att inrätta en ny myndighet. Länsstyrelsen tillstyrker emellertid flera av de föreslagna åtgärderna. Detta gäller särskilt att länsstyrelserna tilldelas uppgifter avseende tillståndsprövning för civila skjutbanor samt mottagande av vissa anmälningar rörande statens vilt under vardagar. Genomförandet av dessa åtgärder förutsätter dock att nödvändiga resurser tillförs och att övriga rättsliga samt organisatoriska villkor säkerställs.

Länsstyrelsen noterar att utredarnas uppdrag ej har omfattat en bedömning av lämpligheten i att ansvar för viltförvaltningsfrågor kvarstår hos Naturvårdsverket.

I vårt yttrande lyfter vi inledningsvis denna fråga för att därefter behandla remissen under förutsättning att en ny viltmyndighet bildas.

Bör en ny myndighet upprättas

Regeringen föreslår att all viltförvaltning ska samlas i en ny nationell myndighet i syfte att bland annat skapa en tydlig, enhetlig förvaltning som får ökat förtroende och minskar konflikter genom samlat ansvar och förenklad styrkedja.

Utredaren har fått ett betydelsefullt uppdrag med att identifiera och beskriva de många uppgifter inom svensk viltförvaltning som i dag är spridda och delvis delade mellan flera myndigheter och organisationer. I betänkandet lyfts behovet av tydligare

instruktioner samt egen finansiering för viltförvaltning och utredarna föreslår bildandet av ett viltförvaltningsanslag som den nya myndigheten ska disponera.

Att inrätta en ny, renodlad viltförvaltningsmyndighet skulle enligt Länsstyrelsens bedömning kunna medföra en viss ökad tydlighet och vissa fördelar, men endast i fråga om det jaktbara viltet. Enligt utredningens förslag skulle detta samtidigt innebära en uppdelning av ansvaret för artskydd, invasiva arter, miljöövervakning och åtgärdsprogram för hotade arter. En sådan ansvarsfördelning – där däggdjur och fåglar hanteras av en myndighet och övriga arter av en annan – riskerar att försvåra arbetet, minska effektiviteten och öka kostnaderna, då motsvarande kompetens och bemanning skulle behöva byggas upp vid båda myndigheterna.

En uppdelning av ansvaret för viltarter respektive övriga arter samt skyddad natur mellan två myndigheter skulle ytterligare komplicera arbetet. Länsstyrelsen anser därför att frågan om artbevarande behöver utredas mer ingående. Det bör särskilt beaktas att såväl art- och habitatdirektivet som den av riksdagen beslutade ekosystemansatsen framhåller vikten av att bevara habitat och biotoper som en grundförutsättning för ett långsiktigt skydd av hotade arter.

Vidare riskerar uppdrag och syfte avseende miljöövervakning – som idag bedrivs både av Länsstyrelserna och Naturvårdsverket – att försvagas och bli otydliga med den föreslagna myndighetsstrukturen. Slutligen kan konstateras att inrättandet av en ny myndighet inte minskar behovet av samordning och informationsutbyte. Tvärtom riskerar behovet att öka genom att ytterligare en aktör tillkommer vid sidan av bland andra Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Länsstyrelserna och Jordbruksverket.

I nuläget hanteras merparten av de nationella uppdragen av Naturvårdsverket. Länsstyrelsen bedömer att Naturvårdsverket fortsatt bör vara den nationella myndigheten för viltförvaltning men att ett förtydligande i uppdrag och instruktion upprättas med en tydlig kravställning. En ny instruktion till Naturvårdsverket, tillsammans med egen och ytterligare finansiering för viltförvaltning, bör möjliggöra efterfrågade effektiviseringar bättre än vid bildandet av en separat myndighet.

Vid samlad bedömning avstyrker Länsstyrelsen bildandet av en ny viltförvaltningsmyndighet.

Länsstyrelsernas uppgifter inom viltförvaltningen förtydligas

[kapitel 1.24]

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget att instruktionen för länsstyrelserna förtydligas med att länsstyrelserna har uppgifter inom viltförvaltningen som innefattar att beakta bevarande av viltarter, brukande av viltet som resurs samt förebygga och begränsa skador och olägenheter av vilt. Detta förtydligande är önskvärt förutsatt att det kan kopplas till avsatta medel för utförandet och konkreta krav på omfattning.

Utredaren framhåller även att viltförvaltningsdelegationerna ska verka för att förebygga och begränsa viltskador, utöver att fastställa övergripande riktlinjer för bidrag och ersättningar enligt viltskadeförordningen (2001:724). Vilket ytterligare ansvar detta skulle innebära framgår dock inte av betänkandet.

Det bör uppmärksammas att viltförvaltningsdelegationerna, Förordning (2009:1474) om viltförvaltningsdelegationer, i dag normalt sammanträder två till fyra gånger per år. Att tillföra dem nya och mer operativa uppgifter skulle både kräva en författningsförändring i förordningen och en grundläggande förändring av både arbetsformer och arbetssätt. Detta skulle medföra ökade behov av ledning, arvoden och kostnadsersättningar – resurser som redan idag utgör en begränsning för länsstyrelsernas arbete med delegationerna.

En ny myndighet för viltförvaltning

[kapitel 4]

Av de två alternativen i remissen tillstyrker Länsstyrelsen alternativ 1. En renodlad viltförvaltningsmyndighet då vapenärenden bör kvarstå hos Polismyndigheten.

Länsstyrelsen anser dock att det är ineffektivt att bygga upp en ny myndighet för att göra de uppgifter som det redan finns en organisation för.

Tillsynsansvar enligt jaktlagen saknas

[kapitel 4.18.2]

I betänkandet presenteras en utredning om tillsynsansvaret relaterat till jaktlagstiftningen. Utredaren föreslår att Regeringen ska utreda om länsstyrelserna bör få tillsynsansvar enligt jaktlagen.

Länsstyrelsen tillstyrker förslaget.

Vi bedömer att det finns ett stort behov av att utveckla tillsyn enligt jaktlagstiftningen och att länsstyrelserna som myndigheter vore lämpade för uppgiften. Länsstyrelsen vill betona att ett sådant uppdrag skulle innebära en väsentlig ändring i arbetskraftsbehov och finansiering inom viltförvaltningen. Kapacitet för att hantera sådan tillsyn bedöms ej rymmas inom nuvarande personal eller budgetutrymme.

Förebygga och begränsa skador och olägenheter som vilt orsakar

[kapitel 4.3.1–4 och 9.5.2]

Viltförvaltningsmyndigheten föreslås i betänkandet få i uppdrag att samverka med andra myndigheter och organisationer och genomföra åtgärder och informationsinsatser för att främja brukandeperspektivet och begränsa skador som viltet orsakar. Utredarna föreslår också att Viltförvaltningsmyndigheten ska ha en samordnande roll med syfte att skapa överblick över myndigheternas åtgärder.

Länsstyrelsen bedömer att det vore starkt motiverat att ge en ny viltförvaltningsmyndighet i uppdrag att ha samordningsansvar för dessa frågor, inte enbart samverkansuppdrag.

En myndighet för viltförvaltning och vapen

[kapitel 5.11]

Länsstyrelsen delar utredarens uppfattning om att flertalet av de uppgifter som är kopplade till vapenärenden såsom lämplighetsprövning, tillsyn av förvaring och vapenhantering, återkallande av tillstånd och omhändertagande av vapen m.m. är lämpat för Polismyndigheten. Uppgifterna kräver lokal/regional närvaro och i vissa fall polisens handräckning. Som utredningen

föreslår i kapitel 5.11 bör Polismyndigheten behålla ansvaret och därmed fortsätta att handlägga samtliga vapenärenden.

Länsstyrelsens bedömning i övrigt är framför allt kopplat till att de omfattande vapenärendena i annat fall skulle bli den huvudsakliga arbetsuppgiften för en ny viltmyndighet, vilket inte gagnar myndighetens alla övriga uppdrag. Överföringen av uppgifter till Viltmyndigheten skulle enligt utredaren heller ej ge Polismyndigheten varken ekonomisk vinst eller frigöra polisiära resurser.

Länsstyrelsen avstyrker därmed utredningens alternativa förslag att regeringen inrättar en myndighet för viltförvaltning och vapen.

Tillstånd för civila skjutbanor

[kapitel 6]

Länsstyrelsen ställer sig positiv till utredarens förslag om att tillstånd för civila skjutbanor, samt tillsynen över dessa, kan överföras från polismyndigheten till Länsstyrelsen. Inför överlämningen av dessa uppdrag ska polismyndigheten regionalt kunna redovisa register med befintliga skjutbanor, tillsynsintervall samt tidigare ärendehantering. För att överföringen av dessa uppgifter till länsstyrelserna ska vara möjlig behövs utökad finansiering.

Statens vilt

[kapitel 8]

Länsstyrelsen avstyrker förslaget att överta Polismyndighetens uppgift att ta emot anmälningar om statens vilt samt överlämna dessa till SVA eller NRM. Skälet är att Länsstyrelsen i dagsläget saknar den organisatoriska struktur och kapacitet som krävs för att utföra uppdraget alla dagar i veckan. Myndigheten är normalt endast bemannad under kontorstid på vardagar, vilket innebär att förutsättningar för att hantera ärenden under kvällar och helger saknas. Eftersom en stor del av anmälningarna förväntas ske under dessa tider, och det totala antalet ärenden dessutom är begränsat, bedöms det inte vara rimligt.

En central del av utredarens uppdrag har varit att renodla Polismyndighetens roll genom att överföra tidigare viltförvaltningsuppgifter till andra myndigheter. Utredningen har

dock inte beaktat att Polismyndighetens nuvarande ansvar delvis beror på att andra myndigheter endast är tillgängliga under kontorstid. Länsstyrelsen vill framhålla att denna begränsning utgör ett avgörande praktiskt hinder för att fullt ut kunna överta ansvaret för statens vilt.

Länsstyrelsen är däremot positiv till att under kontorstid ta emot anmälningar samt samla in och vidarebefordra arter av statens vilt. Uppdraget kan med fördel lösas i samverkan med Polismyndigheten, som även fortsättningsvis bör ansvara för att ta emot anmälningar, samla in och förvara statens vilt under övrig tid. En liknande ansvarsfördelning mellan myndigheterna finns redan inom djurskyddsområdet.

Då statens vilt omfattar sällsynta eller särskilt värdefulla arter är det också viktigt att i samverkan med polisen bedöma om det kan finnas en brottslig bakgrund till fyndet. För detta krävs tydliga nationella vägledningar som klargör Länsstyrelsens ansvar och när Polismyndigheten ska involveras. Ett motsvarande behov av vägledning finns vid ärenden som hanteras med stöd av jaktförordningens § 28, för att säkerställa rättssäkra och enhetliga bedömningar.

Förslaget om att länsstyrelserna ska förfoga över frysar i lämpliga förvaringsutrymmen innebär slutligen både praktiska och ekonomiska utmaningar. Förutsättningarna skiljer sig dessutom mellan länen, bland annat beroende på lokaler och byggnader, vilket kan leda till varierande kostnader och behov av anpassningar.

Bakgrundsinformation

Regeringen beslutade den 6 juli 2023 att ge en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av fördelningen av de uppgifter som de statliga förvaltningsmyndigheterna ansvarar för inom jakt- och viltvårdsområdet. I uppdraget har ingått att analysera om det statliga åtagandet inom jakt- och viltvårdsområdet bör omprövas och att utreda formerna för, samt föreslå, en ny jakt- och viltvårdsmyndighet som ska ansvara för viltförvaltningen på nationell nivå, samt utreda om ansvaret för vapentillstånd och för tillsyn av och tillståndsprövning för skjutbanor bör flyttas från Polismyndigheten. Förslaget i sin helhet redovisas enligt bifogad länk:

[En ny nationell myndighet för viltförvaltning, SOU 2025:50](#)

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av Landshövding Anders Thornberg med naturvårdshandläggare Martin Broberg som föredragande. Medverkat i ärendet har också biträdande naturvårdsdirektör Karin Valtinat.

Anders Thornberg

Martin Broberg

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.